

ఈ పండ్లతో చెక్!

నెలసరి సమయంలో మహిళల ఇబ్బందుల గురించి చెప్పాల్సిన పని లేదు. నొప్పి, తిమ్మిరి వేదీస్తుంటాయి. కొండరిలో పుడ్ల క్రేమింగ్ కూడా కనిపిస్తుంటాయి. కానీ, 'అది తినొద్దు.. ఇది తినొద్దు!' అనే అపోహలు కూడా ఉంటాయి. అయితే, ఇలాంటి సమయంలో కొన్ని రకాల పండ్లు తినడం ఆరోగ్యానికి మంచిదని నిపుణులు అంటున్నారు. ఇవి నొప్పి, తిమ్మిరిని తగ్గించడంతోపాటు పుడ్ల క్రేమింగ్ నూ కంట్రోల్ చేస్తాయని చెబుతున్నారు.

యాపిల్: ఇందులో ఉండే యాంటీ ఇన్ఫ్లమేటరీ లక్షణాలు.. వీరి యడ్స్ సమయంలో వచ్చే నొప్పిని తగ్గిస్తాయి. పైబర్ పుష్కలంగా లభించడం వల్ల తీవ్రమైన మెరుగుపడుతుంది.

టొపిన్: ఇందులో విటమిన్ ఎ, పప్టైన్ అనే ఎంజైమ్స్ ఉంటాయి. ఇవి వీరియడ్స్ సమయంలో వచ్చే హార్మోనల్ సమస్యలను దూరం చేస్తాయి. అయితే,

రోజుకు 150 గ్రాముల కన్నా తక్కువగా తీసుకోవడం మంచిదని నిపుణులు చెబుతున్నారు.

అరటిపండ్లు: కొండరిలో వీరియడ్స్ సమయంలో తిమ్మిరి వేదీస్తుంటాయి. వాటిని తగ్గించడంలో అరటిపండ్లలోని 'టోరాన్' సమర్థంగా పనిచేస్తుంది. అంతేకాదు.. అరటిలోని పాటాషియం, విటమిన్ బి6 కడపు ఉబ్బులాన్ని తగ్గిస్తాయి. మూడ్ స్టింగ్ ను కంట్రోల్ చేస్తాయి.

పుష్కాయ: వీరియడ్ క్రాంప్స్ ను కంట్రోల్ చేయడంలో పుష్కాయ ముందుంటుంది. దీనిలోని మెగ్నీషియం.. కడపు ఉబ్బులాన్ని తగ్గించడంలో సాయపడుతుంది.

పైనాపిల్: ఇందులో లభించే ఎంజైమ్స్.. ఇన్ఫ్లమేషన్ ను తగ్గిస్తాయి. దీనివల్ల కండరాలకు తగినంత విశ్రాంతి లభిస్తుంది. నొప్పి నుంచి ఉపశమనం దొరుకుతుంది.

నారింజ: నారింజ పండ్లలో విటమిన్ సి, కాల్షియం, మెగ్నీషియం పుష్కలంగా లభిస్తాయి. ఇవి గర్భాశయ కండరాలకు విశ్రాంతిని అందిస్తాయి.

నమస్తే తెలంగాణ జిందగీ

బుధవారం | 9 ఏప్రిల్ 2025
హైదరాబాద్ | www.ntnews.com

చేసేద్దాం మైక్రోమానింగ్

కాలం, అభిరుచులు, ప్రాధాన్యాల మూడున్ను కొట్టి బంధాల్లోనూ మార్పులు రావడం సహజం. కొన్ని పనుల్ని ప్రధానమైనవిగా భావించి మనం ఎక్కువ సమయం కేటాయిస్తున్నప్పుడు మన భాగస్వామి తన ప్రాధాన్యం కోల్పోయినట్టుగా అనుకోవచ్చు. అలాంటి పరిస్థితుల్లో అవతలి వాళ్ల మీద ప్రేమను వ్యక్తపరచడానికి ప్రత్యేక సందర్భం కావాలా? యానివర్సరీయో, పుట్టిన రోజుతో వచ్చేవరకూ వేచి చూడకుండా, ఎప్పటికప్పుడు చిన్న చిన్న పనుల

ద్వారా అవతలి వాళ్లతో బలమైన బంధాన్ని ఏర్పరచుకునే ప్రక్రియే 'మైక్రోమానింగ్'. మైక్రో, రొమాన్సింగ్ అనే రెండు పదాల కలయిక ఇది. మైక్రో అంటే సూక్ష్మమైన అని తెలుసు కదూ! అంటే చిన్నచిన్న పనుల ద్వారా ప్రేమపూర్వక బంధాన్ని కొనసాగించడం అన్నమాట. ఉదాహరణకు అవతలి వాళ్ల బాగా ఎంజాయ్ చేసే మీమ్స్ పంపడం, ఇష్టమైన వాకొలిట్ కొనివ్వడం, ఓ చిట్టి కవితను పంపడం, నచ్చిన పాటను పేర్ చేసుకోవడం.. అవతలి వ్యక్తితో కలిసి ఒక పూట కాఫీ తాగి, కాసేపు హాయిగా నడవడం లాంటివిన్న చిన్న రొమాన్స్ లో భాగం. రోజువారీ పనుల్లో కూడా తాము గుర్తున్నా అన్న ఆలోచన కలిగించడానికి ఇదంతా. ముఖ్యంగా జెన్ జెడ్ ఈ తరహా ప్రేమను ఎక్కువగా పంచుకుంటున్నారు.

వేసవిలో వ్యాయామం..

భానుడు భగభగ మండుతున్నాడు. ఉదయం 9 గంటల నుంచే ప్రతాపం చూపిస్తున్నాడు. ఇక వ్యాయామం చేసేవారి కైతే.. ముచ్చెముటలు పట్టిస్తున్నాడు. ఈ క్రమంలో రెగ్యులర్ గా ఎక్సర్సైజ్ చేసేవాళ్లు.. వేసవిలో కొన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని ఆరోగ్య నిపుణులు చెబుతున్నారు. రేకుంటే.. తీవ్రమైన ఇబ్బందులు పడాల్సి వస్తుందని హెచ్చరిస్తున్నారు.

- ఉదయం 8 గంటలలోపే వ్యాయామం పూర్తయ్యేలా చూసుకోవాలి. ముఖ్యంగా జాగింగ్ చేసేవాళ్లకు మరొక ముందే ఇంటికి తిరుగుముఖం పట్టాలి. సాయంత్రమైతే.. 8 గంటల తర్వాత మొదలుపెట్టాలి.
- మైనానాల్లో కాకుండా.. చెట్ల ఎక్కువగా ఉండే పార్కుల్లో వ్యాయామం చేయడం మంచిది.
- ముదురు రంగుల కాకుండా.. తెలిపాటి, లేతరంగు దుస్తులతోపాటు తలకు టోపీ తప్పకుండా ధరించాలి.
- వేసవిలో అల్ప వ్యాయామం చేయకపోవడమే మంచిది. ఈ కాలంలో శరీరానికి తగినంత విశ్రాంతి ఇవ్వడం చాలా ముఖ్యం.
- రోజూ గంట వ్యాయామం చేసేవాళ్లు.. వేసవిలో 45 నిమిషాలు చేస్తే సరిపోతుంది.
- ఖాళీ కడుపుతో వ్యాయామం చేయడం.. ఆరోగ్యానికి చేటు చేస్తుంది. కాబట్టి, వ్యాయామానికి వెళ్లేముందు,

వచ్చిన తర్వాత కూడా తగినంత పోషకాహారం తీసుకోవాలి. సహజ ప్రాణి వనరులకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. శరీరం హైడ్రేటింగ్ గా ఉండేలా చూసుకోవాలి.

- వేసవిలో చెమట వల్ల శరీరం ఎక్కువగా నీటిని కోల్పోతుంది. దాంతో.. వేగంగా డీహైడ్రేషన్ కు గురవుతుంది. కాబట్టి, వ్యాయామం చేసేటప్పుడు మధ్యమధ్యలో తగినన్ని నీళ్ల తీసుకుంటే మంచిది. అలాగే ఎలక్ట్రోలైట్స్ అధికంగా ఉండే అరటిపండ్లు, నారింజ, అపకాకో తింటే మేలు.
- వేడివల్ల అలసట, పడబెట్టు లాంటి ప్రమాదాలను ముందుగానే అర్థం చేసుకోవాలి. అదీక చెమట, బలహీనత, తల తిరగడం, వికారంతోపాటు తల నొప్పి లాంటి లక్షణాలు కనిపిస్తే.. వెంటనే వ్యాయామం నిలిపేయాలి.
- ఇక జిమ్ లో వ్యాయామం చేసేటప్పుడు ఛాతీనొప్పి, తలతిరగడం, ఊరి అడకపోవడం, గుండె వేగంగా కొట్టుకోవడం లాంటి లక్షణాలు కనిపించినా.. వ్యాయామాన్ని ఆపేయాలి.

మాది 75 ఏండ్ల హాస్పిటల్. నాకు ఊహా తెలిసేటప్పటికే అమ్మానాన్నా ఈ ఆసుపత్రిని నడిపేవారు. అమ్మ లెస్సే గృహకల్యాణం. నాన్న లాస్టేన్ ఫెర్నాండెజ్ ఫ్యామిలీ ఫిజిషియన్. వైద్య వృత్తి ద్వారా వాళ్లు చేస్తున్న సేవ, అందులో వాళ్లు చూపినట్లు అంతింక భావం, దానివల్ల రోగులకు కలుగుతున్న మేలు... అన్న సన్ను వైద్య విద్య వైపు నడిపించాయి. "ఇది చాలా కష్టమైన పని" అని అమ్మ నన్ను తొలుత ప్రోత్సహించలేదు. ఎనిమిదేండ్ల వయసులో ఏర్పడిన లక్ష్యం, పెద్దవయస్సు బలహీనతపోవడంతో ఇక కాదనలేకపోయాను. 'ఏ పని చేస్తున్నా సేవా భావన కాదా అనీ, ఆ తర్వాతే ఏదైనా' అని అమ్మానాన్నా చెప్పారు. అలా చేస్తే దేవుడు మన వెంటే ఉంటాడనీ అనేవారు. నిజానికి వాళ్లు మనసులోనే దేవుడిని చూడటమూ నేర్పించారు. అదిలాగే నాన్నకు సంబంధించిన ఓ ఉదాహరణ ద్వారా తెలుసుకోవచ్చు.

నలభై ఏండ్లకి మెడిసిన్...
ఫెర్నాండెజ్ హాస్పిటల్ స్థాపించే నాటికి అమ్మ మాత్రమే డాక్టర్. నాన్న వ్యాపారం చేసేవారు. ఆసుపత్రి స్థాపన తర్వాత నిర్వహణ అంతా ఆయనే చూసుకునేవారు. ఈ క్రమంలో, ప్రజలకు వైద్యం

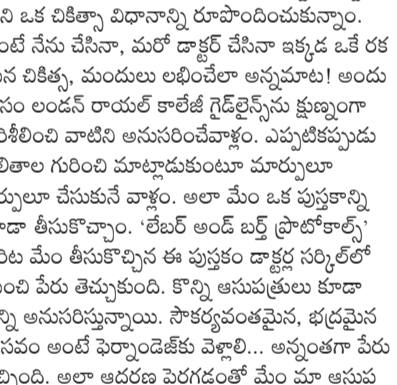
చేయడం అన్నది ఆయనకు మంచి విషయంలా తోచింది. దాంతో నలభై ఏండ్ల వయసులో మెడిసిన్ లో జనరల్ డిప్లొమా చేశారాయన. ఆపూర్వ పుస్తకాలు పట్టుకుని నాన్న చదువుకుంటుంటే నాకు చిత్రంగా అనిపించేది. కానీ అతికొద్ది కాలంలోనే మంచి ఫ్యామిలీ డాక్టర్ గా పేరు గడించారు. ఎంతలా అంటే ఒకసారి ఆయనకు కడపులో అల్సర్ వచ్చి 23 బాల్స్ రక్తం కావాల్సి వచ్చింది. నాన్న దగ్గర చికిత్స తీసుకున్న చాలామంది పేషెంట్లకు చెందిన కుటుంబాలు ఆయనకు రక్తాన్ని ఇచ్చాయి. ఆ సంఘటన నాన్నలో ఎంతో మార్పు తెచ్చింది. ఆ తర్వాత ఆయన ఏనాడూ పేషెంట్ల దగ్గర నుంచి ఒక్క రూపాయా తీసుకోలేదు. నాన్న కూర్చునే కుర్చీ వెనుక వృద్ధాశ్రమానికి దానం ఇచ్చేందుకు ఒక డబ్బా ఉండేది. ఏం ఇవ్వడంలేకున్నా అందులో వేయమనేవారు. దాని తాళం కూడా ఆ వృద్ధాశ్రమం నిర్వాహకుల దగ్గరే ఉండేది. అమ్మ సంపాదనతోనే ఇల్లు గడిచేలా వాళ్లెద్దరూ మాట్లాడుతున్నారు. ఆ సూక్ష్మ నాకు నరన రాల్లో ఇంకిపోయింది. నేను కూడా ఏనాడూ డబ్బు వెంట పడలేదు. ఆసుపత్రి డబ్బులు మళ్లీ తిరిగి ఆసుపత్రి అభివృద్ధికి వెళ్తాయి. అది విస్తరిస్తే మరింత మందికి మంచి సేవలు అందించగలుగుతాం కదా!

నా పట్టుదే...
అమ్మానాన్నా హయాంలో మాది మళ్లీ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రి. అంటే ఈసటి, జనరల్ విభాగం... ఇలా రకరకాలు ఉండేవి. అయితే మా నెరదరుడు చిన్న వయసులో

ల్యాండ్ ఫెర్నాండెజ్, లెస్సే
అమ్మదేవతలకు మేం విరుద్ధం. సహజ ప్రక్రియలో ప్రసవం అయ్యేందుకు యోగా, చక్కటి వ్యాయామం, మంచి ఆహారంలాంటి వాటి సాయం అందిస్తుంటాయి. ప్రసవాల చేయడంలో మంచి పేరు సంపాదించడంతో ఇతర ఆసుపత్రుల నుంచి కూడా శ్రీలీ కల్ కండిషన్ లో ఉన్న గర్భిణుల్ని తీసుకువచ్చారు. కొన్ని సార్లు మేం కూడా వాళ్లకు కాపాడలేకపోయాం. అంత చిన్నవయసు యువకులు చనిపోవడం అన్నది మనసుకు కలచివేసేది. మనదేశంలో మాత్రం మరణం అని అలా తీస్తే స్వీడన్, డెన్మార్క్, నార్వే, యూకేలాంటివి కనిపించాయి. దీని కారణాలను తెలుసుకుంటే అక్కడ ప్రత్యేక వ్యవస్థ ఉంది. అదే మిడ్ వైఫర్. మన భాషలో చెప్పాలంటే మంత్రసాని వ్యవస్థ అన్నమాట. అమ్మానా గర్భిణీ అనే తెలియగానే మిడ్ వైఫర్ వెళ్లి వాళ్ల బాగాగులు తెలుసుకుంటుంది. ఎప్పటికప్పుడు ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన మంచి చెడా చెబుతూ తరచూ వాళ్ల గమనిస్తూ ఉంటుంది. రెండు ముడు నెలలకు డాక్టర్ దగ్గర చెక్ ఉంటుంది.

అమ్మకు రక్ష.. మిడ్ వైఫర్!

చనిపోవడంతో అమ్మానాన్నా నాకు ఆసుపత్రి బాధ్యతలు అప్పగించారు. అన్నట్లు నేను బెంగళూరులో ఎంబీ బీఎస్ చేసి, లండన్ రాయల్ కాలేజీలో అభిన్నాశ్రీమియన్ కోర్సు చేశాను. అక్కడ ప్రసవం కోసమే అచ్చంగా పెద్ద ఆసుపత్రి ఉండేది. అది నాకు చాలా సచ్చింది. దీంతో నేను బాధ్యత తీసుకున్నాక మా ఆసుపత్రిని అచ్చంగా ఆడవాళ్ల కోసమే, అందులోనూ ప్రసవం కోసమే ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించుకున్నా. మళ్లీ స్పెషాలిటీల కాలంలో ఇదేంటి? అంటూ అమ్మానాన్నా తొలుత అడ్డు చెప్పారు. కానీ నా పట్టుద మూసి ఒప్పుకొన్నారు. మొత్తం ఆయుధగురం డాక్టర్ల అచ్చంగా గర్భిణుల కోసమే పనిచేసేలా తొలుత దీన్ని ఏర్పాటు చేశాం. అందులోనూ అందరం కలిసి కూర్చుని చర్చించుకొని ఒక చికిత్సా విధానాన్ని రూపొందించుకున్నాం. అంటే నేను చేసినా, మరో డాక్టర్ చేసినా ఇక్కడ ఒకే రకమైన చికిత్స, మందులు లభించేలా అన్నమాట! అందుకోసం లండన్ రాయల్ కాలేజీ గెజిట్ లైసెన్స్ కు ప్రతిపాదన పరిశీలించి వాటిని అనుసరించేవాళ్లం. ఎప్పటికప్పుడు ఫలితాల గురించి మాట్లాడుకుంటూ మార్పులు చేర్పులు చేసుకునే వాళ్లం. అలా మేం ఒక పుస్తకాన్ని కూడా తీసుకోవచ్చాం. 'లేబర్ అండ్ బర్త్ ప్రాక్టీకల్స్' పేరిట మేం తీసుకోవచ్చిన ఈ పుస్తకం డాక్టర్ల సర్కిల్ లో మంచి పేరు తెచ్చుకుంది. కొన్ని ఆసుపత్రులు కూడా దీన్ని అనుసరిస్తున్నాయి. సౌకర్యవంతమైన, భద్రమైన ప్రసవం అంటే ఫెర్నాండెజ్ వెళ్ళాలి... అన్నమాట చేరువచ్చింది. అలా ఆడలణ పెరగడంతో మేం మా ఆసుపత్రిని విస్తరించాం. 1985లో నేను ఫెర్నాండెజ్ హాస్పిటల్ బాధ్యతలు తీసుకునే నాటికి దాని సామర్థ్యం 40 వడకలు. ప్రస్తుతం మొత్తం 320 వడకల సామర్థ్యంతో హైదరాబాద్ లో మూడువోల్ట్ హాస్పిటల్స్ నడుపుతున్నాం. ఒక సర్కింగ్ కళాశాల కూడా ఉంది. అయితే మా దగ్గర మిడ్ వైఫర్ కోర్సు ప్రారంభించడం అన్నది మరో రకమైన మలుపు.

భారత్ లో మాతాశిశు మరణాలను అరికట్టేందుకు సూచనలు ఇవ్వాలి
2016 సంవత్సరంలో బళ్లారాజు సమాజికి సంబంధించిన యూనిస్వే సన్స్ పిలిచింది. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆహ్వానించింది. మా దగ్గర మిడ్ వైఫర్ వ్యవస్థ ఉండాలి అని వేదికలు సమర్పించాం. అది వాళ్లకు ఆకట్టుకుంది. ప్రభుత్వ సర్దుబాటు శిక్షణానిస్తారా అని కేంద్రం అడిగింది. మరుసటిదాది తెలంగాణ ప్రభుత్వ మాతా శిశు పనిచేయమంటూ పిలిచింది. దీంతో మా సర్కింగ్ కాలేజీలో మిడ్ వైఫర్ కి సంబంధించి ప్రత్యేక కోర్సు తయారు చేసి బోధించడం ప్రారంభించాం. ఇప్పటి దాకా తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, గుజరాత్, మహారాష్ట్ర, పశ్చిమ బెంగాల్ తదితర రాష్ట్రాలకు సంబంధించి 77 మంది మిడ్ వైఫర్ ఎడ్యుకేటర్లకు డ్రైనింగ్ ఇచ్చాం. అంటే ఆయా రాష్ట్రాలకు వీళ్ల తిరిగి వెళ్లి వివిధ ఆసుపత్రులకు సంబంధించిన మిడ్ వైఫర్లకు శిక్షణనిస్తారు. సౌకర్యవంతమైన ప్రసవం ప్రక్రియకు సాయపడాలంటూ మరొక సంతోషంగా ఉంది! ప్రతి జిల్లా, పట్టణంలోనూ ఫెర్నాండెజ్ ఆసుపత్రి ఏర్పాటు చేసి సేవందించాలన్న మా లక్ష్యం కూడా మునుముందు నెరవేరాలని కోరుకుంటున్నా.

... **లక్ష్మీవారిల ఇంద్రగిరి**
గడనంతల శ్రీనివాస్

అడ్రెస్ మారుతుందోచ్!

అమ్మాయిల షాపింగ్ అ 'డ్రెస్' మారుతున్నది. వీరలు, చుడీదాడ్రులు కాదనీ.. టీస్, హూడీస్, పట్టులను ఇష్టపడేవారి సంఖ్య పెరుగుతున్నది. వీటికోసం దుకాణాల్లో తెగ వెతికేస్తుండటంతో.. పురుషుల విభాగం కిటికీలాడుతున్నది.

దుస్తుల విషయంలో అమ్మాయిలు మరింత సౌకర్యాన్ని కోరుకుంటున్నారు. తమకు నచ్చేవి-నచ్చవి కొనుగోలు చేసేందుకు.. అక్కడా, ఇక్కడా అనే తేడా లేకుండా వెతికేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా దుస్తుల దుకాణాల్లో పురుషుల విభాగాన్ని ఆసక్తి వదలడం లేదు. అంతేకాదు, ఒత్తిడి లేని షాపింగ్ అనుభవాన్ని పొందాలని భావించినప్పుడల్లా.. పురుషుల విభాగంలోనే షాపింగ్ చేస్తామని చాలామంది అమ్మాయిలు చెబుతున్నారు. ఆఫీస్ కోసం ఫార్మల్ డ్రెస్ కావాలన్నా.. అబ్జాయల బ్రాండ్స్ కోసం ఉపయోగించే షార్ట్స్, ట్రాక్ ప్యాంట్స్ ను కూడా మగవాళ్ల బ్రాండ్స్ లోనే చూసుకుంటున్నారు. మహిళలతో పోలిస్తే.. పురుషుల అడ్జిస్టిక్ కలెక్షన్ మెరుగ్గా ఉండటమే ఇందుకు కారణం. పురుషుల షార్ట్స్, ట్రాక్ ప్యాంట్స్ ప్యాకెట్స్ తో వస్తాయి. మహిళల దుస్తులలో చాలా బ్రాండ్లు ఇప్పటికీ ప్యాకెట్స్ ను అందించడం లేదని అతివలు వాపోతున్నారు. వీటితోపాటు బటన్ డౌన్ షర్టులు, లాంగ్ టీ షర్టులు, హూడీలు, స్వెట్ షర్టుల్లోనూ అబ్జాయల కలెక్షన్ నుంచి తీసుకుంటున్న అమ్మాయిలు పెరుగుతుండటం విశేషం.

ఫంగస్ మాయం

వేసవిలో మొక్కలు ఎంపిడిపర్లని మూడు పూటలా నీళ్లు పోస్తుంటారు కొందరు. ఇంకొందరు మాటిమాటికి ఎండుక... ఒక్కసారి కుండీలను పూర్తిగా నింపేస్తుంటారు. అయితే, ఇలా పనిచేసేటప్పుడు మొక్కలకు హాని కలిగిస్తుందని నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు. ఎప్పుడూ అడిగా ఉండే ప్రాంతంలో ఫంగస్ ఎక్కువగా పెరుగుతుంది. అది మొక్కలను నాశనం చేస్తుంది. మొక్కల ఆకులు, వై భాగాల్లోనేకాదు.. మొక్కల మూలాల్ని కూడా దెబ్బతిస్తుంది. కొన్నిరకాల ఫంగస్లు.. మొక్కల చనిపోయేలా చేస్తాయి కూడా! అందుకే మొక్కలు ఎక్కువ తేమలో ఉండకుండా చూసుకోవాలి. కుండీలోని మట్టి పొడిగా ఉన్నప్పుడే నీళ్లు పట్టాలి. ఫంగస్ పట్టినట్లు గుర్తిస్తే.. దాల్చిన చెక్క పొడిని మొక్కల మొదట్లో చల్లాలి. ఇందులోని యాంటి ఫంగల్ లక్షణాలు.. ఫంగస్ ను సమూలంగా నిర్మూలించాయి. అంతేకాదు.. ఫంగస్ మూలంగా దెబ్బతిన్న మొక్కల్ని మొక్కనీలా చేస్తాయి.

